

Šiaulių apskrities vaiko teisių apsaugos skyriuje mobiliojoje komandoje (MK) dirbanti Rita Gintilienė į klausimą: „O kodėl pasirinkote darbą ginti vaikų teises?“ atsako nė nedvejodama: jau kelias dešimtis metų dirba ten, kur reikia padėti šeimoms ir vaikams.

Rita sako, kad dirbo ir labdaros fonde, ir vaikų dienos centre, ir vaikų lopšelyje-darželyje, vėliau jaunimo mokykloje, kur teko dirbti su sunkumų gyvenime patyrusiais paaugliais. Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyboje Šiaulių apskrityje ji prieš keletą metų pradėjo dirbti gynėja. Vėliau perėjo į mobiliąją komandą.

„Šeimą, su kuria dirbi, o ypač vaiką, reikia jausti širdimi. Tik tada, kai ateini su pagalba iš visos širdies, šeima atsiveria, pasitiki ir priima pagalbą. Tai nevyksta iš karto. Reikia pamatyti stipriąsias ir silpnąsias šeimos puses, suprasti, kad tėveliai tikrai myli savo vaikus ir, kaip kiekvienas tėtis ir mama, linki geriausio, tačiau gyvenimas ne visada juos išmoko, kaip reikia gyventi, kad vaikai tą meilę jaustų. Gal jų pačių vaikystė buvo sunki ir trūko šiltų tarpusavio santykių pamokų“, – apie darbą su šeimomis kalba Rita.

Kas darbe labiausiai džiugina ir liūdina

Rita sako, kad labiausiai džiaugiasi, kai šeima, kuriai reikia padėti, kabinasi į ištįstą pagalbos ranką, žodį. Kaip vieną geriausių darbo pavyzdžių Rita prisimena šeimą, kurioje paauglė skundėsi, kad mama ją retai kur išleidžia, o konflikto metu vaikui skaudžiai sudavė. Vaikas buvo apgyvendintas saugioje aplinkoje ir prasidėjo darbas su šeima. „Paauglės tėvai priėmė pagalbą, skambindavo, vis prašė patarimų, kaip pasielgti teisingai, kad vaikas pajustų jų meilę, namuose jaustųsi saugiai. Darna į šeimą atėjo greitai. Vaikas grįžo namo ir aš jį su mama ir tėčiu matau mieste besilaikančius už rankų. Jie visada vieni kitus mylėjo, tik gal nemokėjo tos meilės teisingai parodyti“, – kalba Rita.

Apie liūdinančias patirtis Rita sako, kad ypač skaudu, kai šeima pasižada negirtauti, nesmurtauti, pripažįsta klaidas, o netrukus į šią šeimą vėl kviečiami vaiko teisių gynėjai. „Labai nuliūstu, kai vaikų tėvai net su ašaromis akyse kalba, kad suprato savo klaidas, pasižada vaduotis iš priklausomybių, gyventi santarvėje ir tų pažadų nevykdo“, – atvirauja vaiko teisių gynėja.

Kas suteikia stiprybės

Rita sako, kad pirmoji ir didžioji stiprybė yra tai, kad jai visos šeimos, su kuriomis dirba, yra vienodai svarbios. „Neskirstau žmonių į geresnius ir blogesnius dėl to, kad jie skurdžiau

gyvena, kad neturi darbo, nesimoko, ar priešingai – per pasinėrimą į darbą nebemato savo vaikų ir vienas kito jausmų. Viskas yra pataisoma, tik reikia pagalbos, reikia empatijos suprasti, kodėl šeimą ištiko krizė. Ji gali užgriūti vargšą ir turtingą, verslininką ir bedarbi, todėl į kiekvieną šeimą einu atvira širdimi su vieninteliu tikslu – padėti, kad vaikai augtų laimingi“, – sako Rita.

Kita Ritos stiprybė – darnus kolektyvas ir geranoriški kolegos, kurie visada, kai reikia, yra atrama ir mokytojai. Rita sako, kad pakylėja ir tai, kai sutinka atsitiesusias šeimą, su kuriomis teko dirbti.

Gamta ir šeima – širdies atgaiva

Rita atvirauja, kad didžioji jos gyvenimo aistra ir širdies atgaiva – gamta ir žvejyba, žinoma, kartu su šeima. Žvejoja Rita nuo ankstyvos vaikystės – tada su tėvelio padaryta meškeryte Šventojoje sugavo tokią didelę žuvį, kad pažiūrėti subėgo Šventosios poilsiautojai. Dabar, kai savi trys vaikai jau užauginti, šiam malonumui Rita su vyru gali skirti daugiau laiko.

„Turime laivelį ir kai tik yra laisvo laiko, išplaukiame ir žvejojame, tiksliau – gyvename ant vandens mariose arba plaukiame Nemunu. Neįsivaizduoju savo gyvenimo be gyvūnų. Šiuo metu namie yra du šuniukai, jie su mumis keliauja į marias ir į žvejybą. Meilės gyvūnams išmokiau ir savo vaikus. Kai vaikai buvo nedidukai, mūsų augintinė taksiukė atsivedė 10 šuniukų. Paaugusius nutarėme padovanoti. Šešiametė dukra nerimavo, ar visi šuniukai pateks į geras rankas, tai pas kiekvienus naujus šeimininkus ji savąjį augintinį lydėjo pati, kad įsitikintų, ar šuniuką imantys tikrai yra geri žmonės. Dabar man pats geriausias poilsis – ne šiltieji kraštai, o buvimas Lietuvos gamtoje. Gražiausias vaizdas – tai vakarėjant laiveliu sustoti nendrėtoje pakrantėje ir naktį žiūrėti į žvaigždes. Ir daug kalbėtis su vyru – išsipasakoti, ką pajutai per dieną, kokios mintys aplankė, kaip geriau pavyko pagauti didesnę žuvį, kokį receptą sugalvoti ją ruošiant. Nors manau, jog esu gera šeimininkė, bet žuvies patiekalus gamina vyras. Manau, kad šeimos darnos paslaptys – ne šaldytuve, o buvime kartu ruošiant maistą, iškylaujant, patiriant nuotykių, juokaujant. Taip mes gyvenome ir kai vaikai buvo maži, taip gyvename ir dabar. Mano gyvenimas – ten, kur gamta ir mano šeima. Ir ten, kur yra šeima, laukianti pagalbos – tai mano darbas“, – atvirauja vaiko teisių gynėja.

Rita pasakoja, kad aistra plaukti laiveliu ir ilsėtis pakrantėse išmokė dar labiau gerbti gamtą. Kaip ypatingą nuotykių Rita pasakoja apie iškylą į Nidą. Ramiai siūbuojant marioms sūnus pasiūlė nuplaukti į Nidą. Tik šeimos galva kiek sunerimo – prietaisai rodė stiprėjant vėją. Bet šeima pasidavė apgaulingai ramybei ir leidosi į kelionę. „Marios – ypatinga vieta. Tylu ir staiga audra. Šeimos laivelį bangos mėtė, lyg pūkelį. Visi buvome su gelbėjimosi

liemenėmis, turėjome visą reikalingą inventorių, bet bangos nerimo, ne juokais išsigandome, kad stichijos be gelbėtojų neišveiksime. Tą kartą viskas baigėsi laimingai, o mes išmokome pamoką – apie nuotykius pasakoti smagu, kai jie laimingai baigiasi, bet gamta nejuokauja, su jos dėsniais reikia skaitytis ir neerzinti likimo“, – sako Rita.

Rita primena, kad pagarbą gamtai rodo visada, atplaukę į pakrantę pirmiausia imasi ją tvarkyti. „Liūdna, bet neretai norint gražiai pavakaroti, pakrantėje tenka surinkti maišus šiukšlių ir šukių, o baisiausia, kai reikia sudrausminti mūsų akivaizdoje butelį tiesiog čia pat metantį chuliganą. Blogiausia, kas yra nutikę – tai ant paliktų šiukšlių užmynus, susipjaustyti koją. Savo stovyklavietę visada skrupulingai sutvarkome ir padėkojame gamtai už svetingumą“, – sako Rita.

Kaip senelis padarys, viskas bus gerai

Rita išduoda paslaptį, kad jos devizas šeimoje, tai vienos pasakos pavadinimas – „Kaip senelis padarys, viskas bus gerai“. Pasak Ritos, šioje pasakoje užkoduota gili prasmė, ją suvokus aiškėja, kad kas šeimoje benutiktų, reikia į tai žvelgti su meile ir artimąjį suprasti. Visos negandos pasibaigs, o sugadintų santykių, kartais dėl smulkmenų, gali ir nepavykti atkurti.

„Augindama savo tris vaikus visų pirma mačiau jų problemas, o ne savo. Niekada nesakiau nė vienam vaikui, kad neturiu jam laiko, nes kitas kūdikis lopšyje, niekada nebariau už blogesnę pažymį, o tik pasakydavau, kad yra laiko pasitaisyti. Ir nebuvo taip, kad vaikas šio patarimo neišgirstų. Nepamenu, kad man vaikai būtų melavę – mokiau išsipasakoti bėdas, o ne laikyti širdyje, kol sunkios mintys ims graužti iki skausmo ir nemigos. Nepamenu savęs pakėlusios balsą nei sprendžiant savo vaikų problemas, nei kitų vaikų, su kuriais teko dirbti. Vaikui reikia kalbėti širdimi“, – sako Rita Gintilienė ir siunčia palinkėjimą: „Džiaugiuosi žiema, bet laikiu pavasario, kuomet šaltis pasiduos, upėse ištirps ledai, klegėdami sugrįš paukščiai ir laiveliu galėsime išplaukti į marias. Gyvenkime šiandien, čia ir dabar su daug meilės ir susiklausymo“.

